

Wyrok z dnia 15 lipca 2011 r.

I UK 17/11

1. Prokurator, który nabył prawo do renty wypadkowej przed wprowadzeniem instytucji stanu spoczynku, prawo to zachowuje, z tym jednak zastrzeżeniem, że do jej wypłaty stosuje się przepisy dotyczące świadczeń w zbiegu (art. 24 ust. 2a w związku z art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 3a w związku z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm. oraz art. 25 ust. 3 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, Dz.U. Nr 167, poz. 1322 ze zm.).

2. Przeniesienie w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) daje uprawnienie do "uposażenia w stanie spoczynku przyznanego z powodu choroby lub utraty sił" w rozumieniu art. 24 ust. 3a ustawy wypadkowej z 1975 r. i art. 25 ust. 3 ustawy wypadkowej z 2002 r. przez cały okres pobierania tego świadczenia. Pobierając takie uposażenie, prokurator nie ma prawa do wypłaty połowy renty wypadkowej w zbiegu z uposażeniem.

Przewodniczący SSN Bogusław Cudowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Romualda Spyt (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 lipca 2011 r. sprawy z odwołania Andrzeja J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem, na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 2 lutego 2010 r. [...]

o d d a ł ę skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 14 stycznia 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w K. odmówił wnioskodawcy Andrzejowi J. wznowienia wypłaty renty z tytułu wypadku w drodze z pracy do domu, uzasadniając to tym, że wnioskodawca ma ustalone prawo do uposażenia prokuratora w stanie spoczynku.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2009 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie oddalił odwołanie wnioskodawcy. Sąd Okręgowy ustalił, że Andrzej J. (urodzony 5 listopada 1948 r.) pobiera uposażenie w stanie spoczynku, do którego prawo nabył w wieku 54 lat na podstawie art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w związku z art. 62a ust.1 ustawy z dnia 20 maja 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 ze zm.), tj. z powodu stanu zdrowia. W dniu 14 października 2008 r. Andrzej J. złożył wniosek o wznowienie wypłaty renty wypadkowej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm., zwaną dalej ustawą wypadkową z 1975 r.). Uzasadniając ten wniosek, Andrzej J. stwierdził, że w dniu 5 listopada 2008 r. ukończył 60 lat, a zatem ustala przyczyna uzasadniająca zawieszenie przedmiotowego świadczenia.

Sąd Okręgowy uznał, że w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Podkreślił, że osiągnięcie 60 lat oraz legitymowanie się stosownym okresem składkowym i nieskładkowym nie stanowią podstawy do stwierdzenia uprawnień Andrzeja J. do renty, jako że wnioskodawca w dalszym ciągu jest prokuratorem w stanie spoczynku z prawem do uposażenia, które cały czas pobiera. W związku z tym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie Andrzeja J.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok apelacją, wnosząc o jego zmianę, poprzez uwzględnienie odwołania od decyzji z dnia 14 stycznia 2009 r. i orzeczenie, że wnioskodawcy przysługuje prawo do wznowienia wypłaty renty inwalidzkiej z tytułu wypadku w drodze z pracy do domu, poczynwszy od listopada 2008 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelujący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, poprzez błędne zastosowanie do przyjętego stanu faktycznego przepisu art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1322 ze zm., zwanej dalej ustawą wypad-

kową z 2002 r.), zamiast zastosowania przepisu art. 49a ust. 1 i 2 tej ustawy, w następstwie czego doszło również do obrazy art. 24 ust. 1 i art. 49 ust. 1 ustawy wypadkowej z 1975 r., a ponadto art. 148 pkt 4 oraz art. 196 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 2 lutego 2010 r. oddalił apelację. W uzasadnieniu wyroku Sąd drugiej instancji wskazał, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) Andrzej J., począwszy od dnia 12 stycznia 1999 r., utracił status pracownika w rozumieniu ustawy wypadkowej z 1975 r. Niepodleganie prokuratora ubezpieczeniu wypadkowemu dotyczy również ustawy wypadkowej z 2002 r., ponieważ świadczenia wymienione w tej ustawie odnoszą się do „ubezpieczonych”, a z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że prokuratorzy nie podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu. Zmiana w systemie prawnym wywołana wejściem w życie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oznacza, że ustawodawca ograniczył prokuratorom możliwość dochodzenia uprawnień z zakresu ubezpieczeń społecznych, zapewniając tej grupie zawodowej uprawnienie do otrzymywania uposażenia w stanie spoczynku.

Nawiązując do stanowiska Sądu Najwyższego, Sąd drugiej instancji wskazał także, że w związku z dodaniem z dniem 14 stycznia 2004 r. do ustawy o prokuraturze przepisu art. 51a, nakazującego odpowiednie stosowanie art. 94a i art. 94b ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, czym umożliwiono prokuratorom ubieganie się o przyznanie świadczeń w postaci jednorazowego odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu doznany w wyniku choroby zawodowej lub wypadku przy pracy, należy uznać, że ustawodawca nie przyznał prokuratorom żadnych innych uprawnień mających związek z doznany wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Takie uregulowanie kwestii świadczeń przysługujących w związku z chorobą zawodową i wypadkiem przy pracy powoduje, że przepisy ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, stosowane odpowiednio także do prokuratorów, stanowią *lex specialis*, albowiem ustawodawca w sposób wyczerpujący uregulował zakres uprawnień przysługujących im z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej, nie przewidując możliwości przyznania świadczenia rentowego.

W uzasadnieniu podkreślono nadto, iż art. 62a ustawy o prokuraturze odsyła także do art. 100 § 5 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, z którego wynika, że z tytułu pracy na stanowisku prokuratora nie przysługuje prawo do renty lub emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zgodnie z art. 100 § 6 wskazanej ustawy, w razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się wyłącznie uposażenie. Poprzez art. 100 § 6 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawodawca odniósł się do sytuacji prokuratorów, którzy zachowali uzyskane w poprzednim stanie prawnym prawa do świadczeń z ustawy wypadkowej z 1975 r.

Sąd Apelacyjny podniósł także, że - wbrew argumentom apelującego - przepis art. 24 ust. 2a ustawy wypadkowej z 1975 r. nie stanowi podstawy do wypłacania renty inwalidzkiej w związku z wypadkiem w drodze z pracy do domu. Zgodnie z tym przepisem, osobie uprawnionej do renty inwalidzkiej na podstawie ustawy wypadkowej z 1975 r. oraz do uposażenia w stanie spoczynku, można wypłacać rentę inwalidzką powiększoną o połowę uposażenia w stanie spoczynku albo też uposażenie w stanie spoczynku powiększone o połowę renty inwalidzkiej, jednak istotne znaczenie ma to, że przeniesienie w stan spoczynku musiało nastąpić ze względu na wiek. W przypadku apelującego poza sporem pozostaje, że został on przeniesiony w stan spoczynku nie ze względu na wiek, ale z uwagi na to, że z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku. Status wynikający z podstawy przeniesienia w stan spoczynku nie może ulec zmianie, nawet wówczas, kiedy dana osoba osiągnie wiek pozwalający na przeniesienie w stan spoczynku według ogólnych zasad.

Na zakończenie Sąd drugiej instancji wskazał, iż apelujący niesłusznie domaga się zastosowania przepisu art. 44 ustawy wypadkowej z 1975 r., gdyż nigdy nie składał wniosku o przyznanie emerytury według zasad określonych w tym przepisie, a świadczenia z ubezpieczenia społecznego przyznawane są wyłącznie na wniosek ubezpieczonego. Poza tym przepis ten utracił moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1999 r., a przed tą datą Andrzej J. nie złożył wniosku o emeryturę.

Wyrok ten został zaskarżony przez wnioskodawcę skargą kasacyjną w całości. Zarzucono mu naruszenie prawa materialnego, przez błędną jego wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie: art. 100 § 5, art. 100 § 6, art. 100 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych i art. 118 ustawy o prokuraturze w związku z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o pracownikach urzędów państwowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 ze zm.) oraz art. 24 ust.

1 ustawy wypadkowej z 1975 r. i art. 49a ust 1 i 2 ustawy wypadkowej z 2002 r. w związku z art. 3 k.p.c. oraz art. 2 i 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przez uznanie, iż poprzez art. 100 § 6 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych ustawodawca odniósł się do sytuacji prokuratorów, którzy zachowali uzyskane w poprzednim stanie prawnym prawo do świadczeń z ustawy wypadkowej z 1975 r., przeto skarżącemu takie świadczenie nie przysługuje, podczas gdy skarżący jeszcze jako pracownik urzędu państwowego w drodze decyzji indywidualnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 7 marca 1986 r. nabył świadczenie w postaci wypadkowej renty inwalidzkiej, które jako emerytalne prawo nabyte podlega specjalnej ochronie, przede wszystkim konstytucyjnej i którego nie można skarżącego pozbawić w sposób arbitralny, naruszając obowiązujące przepisy, w tym także drugą podstawową zasadę, tj. zasadę niedziałania prawa wstecz, przyjętą w Konstytucji oraz ustawie Kodeks cywilny. Skarżący zarzucił także naruszenie art. 49 ust. 1 i 2 ustawy wypadkowej z 2002 r. oraz art. 24 ust. 1, art. 44 i art. 49 ust. 1 ustawy wypadkowej z 1975 r., a także art. 31 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 118 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze w związku z art. 27 ust. 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych oraz w związku z art. 32 ust. 1 i 2 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przez uznanie, iż status wynikający z podstawy przeniesienia w stan spoczynku nie może ulec zmianie nawet wówczas, kiedy dana osoba osiągnie wiek pozwalający na przeniesienie w stan spoczynku według zasad ogólnych, podczas gdy przepisy Prawa o ustroju sądów powszechnych, do których odsyła ustawa o prokuraturze, jako *lex specialis*, w ogóle nie regulują zasad określonych w powołanych wyżej przepisach a dotyczących wcześniejszego przejścia na emeryturę (choćby obniżają wiek emerytalny z innych przyczyn - art. 69 § 1 i § 2 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych), zatem w takim przypadku należy stosować zasady ogólne wynikające z przepisów wskazanych wyżej ustaw, co jest zgodne zarówno z dotychczasową praktyką jak i prawami zagwarantowanymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestia wypłaty uposażenia sędziego w stanie spoczynku w zbiegu z rentą wypadkową była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy w

wyroku z dnia 12 stycznia 2000 r., II UKN 292/99 (OSNAPiUS 2001 nr 9, poz. 320) wskazał, że poczynszy od dnia 1 stycznia 1998 r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 124, poz. 782), urzeczywistniającej postanowienia Konstytucji, dokonała się zasadnicza zmiana nabywania przez sędziów prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego; sędziowie przechodzący w stan spoczynku zostali wyłączeni z systemu powszechnego zaopatrzenia społecznego pracowników i ich rodzin, przy czym nie powstał żaden system ubezpieczenia społecznego sędziów. Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. objęła także swoją regulacją osoby, które przed jej wejściem w życie uzyskały prawo do emerytury lub renty (art. 6 ust. 1 ustawy), co - w powiązaniu z przejęciem ich finansowania przez budżet państwa - w sposób istotny zmieniło sytuację sędziów emerytowanych, uprawnionych przed tą datą do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z regułą inferencyjną wynikającą z art. 71¹ § 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 7, poz. 137 ze zm.), interpretowaną w zgodzie z zasadą zachowania praw słusznie nabytych, sędzia pobierający uposażenie w stanie spoczynku tracił uprawnienie do tych tylko świadczeń z ubezpieczenia społecznego, które zostają zastąpione uposażeniem w stanie spoczynku. Oznacza to, że otrzymując prawo do pobierania uposażenia należnego sędziom przechodzącym w stan spoczynku, sędziowie emerytowani zachowali uzyskane w poprzednim stanie prawnym prawa do świadczeń z ustawy wypadkowej z 1975 r. (por. odesłanie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r.). Przed dniem 1 stycznia 1998 r. świadczenia te - w zbiegu z należną sędziom emeryturą - wypłacane były według art. 24 ust. 1 ustawy wypadkowej z 1975 r., który przewidywał wypłatę renty inwalidzkiej na podstawie tej ustawy z emeryturą przysługującą na podstawie innych przepisów, przez wybór renty powiększonej o połowę emerytury albo emerytury powiększonej o połowę renty inwalidzkiej. Zmiana prawa, powodująca wyłączenie uposażenia sędziowskiego z regulacji właściwej dla świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie odniosła się do wypłaty zachowanych świadczeń. Zasad ich wypłaty wraz z uposażeniem sędziowskim nie przewidywała bowiem obowiązująca od dnia 1 stycznia 1998 r. ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. ani wydane na podstawie upoważnienia z art. 6 ust. 3 tej ustawy rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu ustalania i wypłacania uposażeń oraz uposażeń rodzinnych sędziom i prokuratorom w stanie spo-

czynku oraz członkom ich rodzin (Dz.U. Nr 130, poz. 869). Brak ich także w ustawie wypadkowej z 1975 r., której przepis art. 24 ust. 1 nie mógł być zastosowany wprost, skoro sędziowie uprawnieni do uposażeń w stanie spoczynku przestali być opisanymi w nim „osobami uprawnionymi do emerytury na podstawie innych przepisów”. Ustawodawca, konkretyzując normy konstytucyjne dotyczące statusu sędziów i nie regulując w sposób szczególny kwestii wypłaty świadczeń przysługujących sędziom z tytułu wypadku przy pracy, zdecydował, iż świadczenia te oraz uposażenie przysługują sędziom w stanie spoczynku niezależnie od siebie. Z dniem 1 stycznia 1999 r. ustawodawca zdecydował się dokonać zmiany zasad wypłaty sędziom w stanie spoczynku przysługującego im uposażenia oraz renty wypadkowej (art. 148 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Podzielając powyższy pogląd uznać należy, że ubezpieczony, po wyłączeniu od 1 stycznia 1998 r. z systemu powszechnego zaopatrzenia społecznego pracowników i ich rodzin, na podstawie art. 62a ustawy o prokuraturze nakazującego odpowiednie stosowanie do prokuratorów przepisów art. 59 § 2-5 i § 7, art. 71¹ § 2-6, art. 78-78² ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, zachował prawo do renty wypadkowej przyznanej mu decyzją organu rentowego z dnia 7 marca 1986 r. z tytułu wypadku w drodze z pracy do domu oraz do wypłaty tego świadczenia w pełnej wysokości, o ile oczywiście nie zachodziły podstawy do jej zawieszenia.

Stosownie do art. 24 ust. 1 i 2a ustawy wypadkowej z 1975 r., w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1999 r., prokurator pobierający uposażenie w stanie spoczynku przyznane ze względu na wiek miał prawo do świadczeń w zbiegu, do wyboru - albo do renty wypadkowej powiększonej o połowę uposażenia, albo do uposażenia powiększonego o połowę renty wypadkowej. Natomiast w myśl art. 24 ust. 3 i 3a w przypadku zbiegu prawa do uposażenia przyznanego z powodu choroby lub utraty sił z rentą wypadkową wypłacane było jedno świadczenie - wyższe lub wybrane. W związku z taką regulacją ubezpieczony, przechodząc w stan spoczynku w październiku 2002 r. z powodu choroby (niepełnienie służby przez okres roku), miał prawo wyboru jednego świadczenia (do wypłaty) i wybrał uposażenie w stanie spoczynku.

Od dnia 1 stycznia 2003 r. weszła w życie ustawa wypadkowa z 2002 r. Z mocy jej art. 49 ust. 1 do wypadków w drodze do pracy lub z pracy, które miały miej-

sce przed wejściem w życie ustawy, stosuje się przepisy ustawy wypadkowej z 1975 r. Z przepisu tego wynika, że świadczenia przyznane na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy wypadkowej, nie podlegają „weryfikacji” w tym sensie, że nie mogą zostać utracone z tej tylko przyczyny, że dziś ustawodawca nie objął ochroną ubezpieczeniową wypadków w drodze do i z pracy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., I UZP 4/05, OSNP 2006 nr 9-10, poz. 164). Ustawa wypadkowa z 2002 r. powtórzyła dotychczasowe zasady wypłaty świadczeń w zbiegu (półtora świadczenia przy zbiegu uposażenia w stanie spoczynku z uwagi na wiek z rentą - art. 26 ust. 1 i 2 oraz jedno świadczenie przy zbiegu uposażenia w stanie spoczynku przyznanego z powodu choroby lub utraty sił z rentą - art. 25 ust. 3). Nadal więc obowiązuje zasada wypłaty jednego świadczenia, a skoro ubezpieczony wybrał uposażenie w stanie spoczynku, to jego żądanie wypłaty renty wypadkowej nie ma oparcia w przepisach prawa.

Dalsze zarzuty skargi są nie do końca zrozumiałe. Z przedstawionej argumentacji można wnioskować, że „uposażenie w stanie spoczynku przyznane ze względu na wiek”, o którym mowa w art. 24 ust. 2a ustawy wypadkowej z 1975 r. oraz art. 26 ust. 2 ustawy wypadkowej z 2002 r., uprawniające do „półtora świadczenia”, należałoby odnosić do ogólnych zasad obowiązujących w systemie ubezpieczenia społecznego, np. w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych określających „wiek emerytalny”. Innymi słowy, skarżący zdaje się uważać, że z chwilą osiągnięcia przez niego 60 lat, co jego zdaniem w powszechnym systemie emerytalnym jest wiekiem emerytalnym dla osób, wobec których orzeczono trwałe inwalidztwo w związku z wypadkiem przy pracy, może być uznany za osobę pobierającą uposażenie w stanie spoczynku z uwagi na wiek. Pogląd ten jest nieuprawniony. Użyte w art. 24 ust. 2a ustawy wypadkowej z 1975 r. i art. 26 ust. 2 ustawy wypadkowej z 2002 r. sformułowanie „uposażenie w stanie spoczynku przyznane ze względu na wiek” nie odnosi się do wieku emerytalnego (metrykalnego), jako pojęcia funkcjonującego w systemie ubezpieczeń społecznych, lecz do przyczyny przyznania tego świadczenia, od której uzależniony jest też tryb przeniesienia sędziego (prokuratora) w stan spoczynku. Uposażenie „przyznane ze względu na wiek” to uposażenie przysługujące w wyniku przeniesienia w stan spoczynku w trybie art. 69 § 1 i 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Poza tym sędzia (prokurator) przeniesiony w stan spoczynku na podstawie art. 70 § 1 i art. 71 § 1 tej ustawy, z chwilą osiągnięcia wieku 65 lat czy też wieku 60 lat (mężczyzna) i 55 lat (kobieta), pobiera nadal uposa-

żenie przyznane z powodu choroby lub utraty sił, bowiem nie zmienia się ani tryb, ani przyczyna przyznania tego świadczenia. Co ważniejsze, osiągnięcie określonego wieku metrykalnego w ogóle nie stanowi warunku przejścia w stan spoczynku z powodu choroby lub utraty sił. Sędzia (prokurator) może przejść w stan spoczynku z tej przyczyny w każdym wieku. Nie ma więc luki prawnej w kwestii „granicy wieku przejścia w stan spoczynku z uwagi na orzeczone trwałe inwalidztwo doznane w związku z wypadkiem przy pracy”, skoro ustawodawca, w ogóle granicy tej nie określając, ustanawia zasadę, że prawo do tego świadczenia przysługuje niezależnie od wieku. To, że obowiązujące przepisy nie pozwalają na pobieranie w zbiegu dwóch świadczeń - renty wypadkowej (przyznanej przed 1 stycznia 1998 r.) i uposażenia w stanie spoczynku przyznanego z powodu choroby, nie jest pominięciem ustawodawczym, ale stanowi wyraz woli ustawodawcy, który w ten sposób kwestię tę rozwiązał.

Wskazać też należy, że stan spoczynku prokuratorów został uregulowany w ustawie o prokuraturze (poprzez odesłanie do stosownych przepisów Prawa o ustroju sądów powszechnych) w sposób zupełny. Nie ma więc w tej materii „spraw nieuregulowanych” w rozumieniu art. 118 ustawy o prokuraturze. Stąd też w sposób oczywisty brak podstaw do sięgania do przepisu art. 27 ust. 1 *in principio* ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, stosownie do którego urzędnikowi państwowemu przysługują świadczenia emerytalne i rentowe na zasadach określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin i poszukiwania tam przepisów określających wiek emerytalny pracowników przechodzących na emeryturę a uprawnionych do renty z tytułu wypadku przy pracy.

Podkreślić należy, że ocena prawna niniejszej sprawy nie mogła być dokonana na podstawie art. 100 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, obowiązującego od 1 października 2001 r. i art. 94a tego aktu prawnego, dodanego do ustawy od 14 stycznia 2004 r. Przepis ten nie odnosi się do uprawnień już przyznanych przed datą wprowadzenia instytucji stanu spoczynku, ze względu na zasadę ochrony praw nabytych wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP. Jeśli zaś chodzi o kwestię wypłaty świadczeń w zbiegu, to mimo wejścia w życie art. 100 § 6 Prawa o ustroju sądów powszechnych z 2001 r. stanowiącego, że „w razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się wyłącznie uposażenie”, nadal obowiązywały i obowiązują unormowania „zbiegowe”, najpierw z ustawy wypadkowej z 1975

r., później z ustawy wypadkowej z 2002 r. (późniejszej niż ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych z 2001 r.), które odnosiły się i odnoszą do zasad wypłaty świadczeń przyznanych przed wejściem w życie Prawa o ustroju sądów powszechnych z 2001 r. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 kwietnia 2007 r., I UK 286/06 (OSNP 2008 nr 9-10, poz. 144), w którym stwierdził, że sędziemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje jednorazowe odszkodowanie określone w art. 94a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych nie przysługuje natomiast renta z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wyraźnie zastrzegając, że rekonstruowana w podstawie prawnej zaskarżonego wyroku norma prawna dotyczy wyłącznie dochodzonego w sprawie prawa sędziego do renty z tytułu choroby zawodowej i dotyczy wyłącznie zdarzeń zaistniałych pod rządą art. 100 § 5 i § 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Reasumując, skoro pod rządami uprzednio obowiązujących przepisów ubezpieczony nabył prawo do renty wypadkowej, to prawo to nadal mu przysługuje, z tym jednak zastrzeżeniem, że do jej wypłaty stosuje się powołane wyżej przepisy dotyczące świadczeń w zbiegu (art. 24 ust. 2a w związku z art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 3a w związku z art. 24 ust. 3 ustawy wypadkowej z 1975 r. oraz art. 25 ust. 3 oraz art. 26 ust. 1 i 2 ustawy wypadkowej z 2002 r.). Przeniesienie w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych daje uprawnienie do „uposażenia w stanie spoczynku przyznanego z powodu choroby” (w rozumieniu art. 24 ust. 3a ustawy wypadkowej z 1975 r. i art. 25 ust. 3 ustawy wypadkowej z 2002 r.) przez cały okres pobierania tego świadczenia. Pobierając takie uposażenie, sędzia (prokurator) nie ma prawa do wypłaty połowy renty wypadkowej (w wysokości $\frac{1}{2}$ świadczenia) w zbiegu z uposażeniem. Stąd też, mimo powyższego uchybienia, ostateczne stanowisko Sądu Apelacyjnego, że ubezpieczony nie ma prawa do wypłaty renty wypadkowej jest trafne.

Wbrew wywodom skargi, takie stanowisko nie stanowi wyrazu dyskryminacji sędziów i prokuratorów poprzez ograniczenie ich praw do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji RP) w porównaniu z innymi podmiotami (art. 32 Konstytucji RP). Skarżący nie może swojej sytuacji porównywać do sytuacji emeryta uprawnionego jednocześnie do renty wypadkowej (zachowującego prawa do półtora świadczenia). Prawo do uposażenia w stanie spoczynku zastąpiło prawo do emery-

tury lub renty z ubezpieczenia społecznego (zob. art. 71¹ § 6 Prawa o ustroju sądów powszechnych z 1985 r.), a więc odpowiednio uposażenie w stanie spoczynku przyznane ze względu na wiek odpowiada emeryturze, a z powodu choroby - rencie z tytułu niezdolności do pracy. Porównanie odnieść należy zatem do osoby uprawnionej do renty na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i renty wypadkowej. Jest więc wręcz przeciwnie niż przedstawia to skarżący. To, że sędzia (prokurator), mając uprawnienie do uposażenia w stanie spoczynku przyznanego z uwagi na chorobę lub utratę sił oraz renty wypadkowej, otrzymuje jedno świadczenie, odpowiada w pełni zasadom obowiązującym w powszechnym systemie ubezpieczenia społecznego, gdzie również obowiązuje zasada, że przy jednoczesnym prawie do renty wypadkowej z prawem do innych świadczeń o charakterze rentowym wypłaca się jedno świadczenie - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====